

Specjalność

ZRÓWNOWAŻONA ENERGETYKA

Nowe i odnawialne źródła energii

Co wykładamy ??

Prowadzimy również wykłady w języku angielskim !

- Konwersja energii,
- Nowoczesne źródła energetyki odnawialnej,
- Energetyka słoneczna,
- Siłownie wiatrowe,
- OZE w mikroskali,
- Magazynowanie energii,
- Pompy ciepła,
- Efektywność energetyczna,
- Zintegrowane laboratorium energetyki konwencjonalnej i odnawialnej 1 i 2

Zatrudnienie

- Instytucje badawcze
- Firmy projektowe – systemy do ogrzewania, chłodzenia, CWU z wykorzystaniem OZE, akumulacja energii
- Budynki inteligentne
- Racjonalizacja zużycia energii
- Organy administracji państwowej i samorządowej

Specjalność : **Zrównoważona Energetyka**

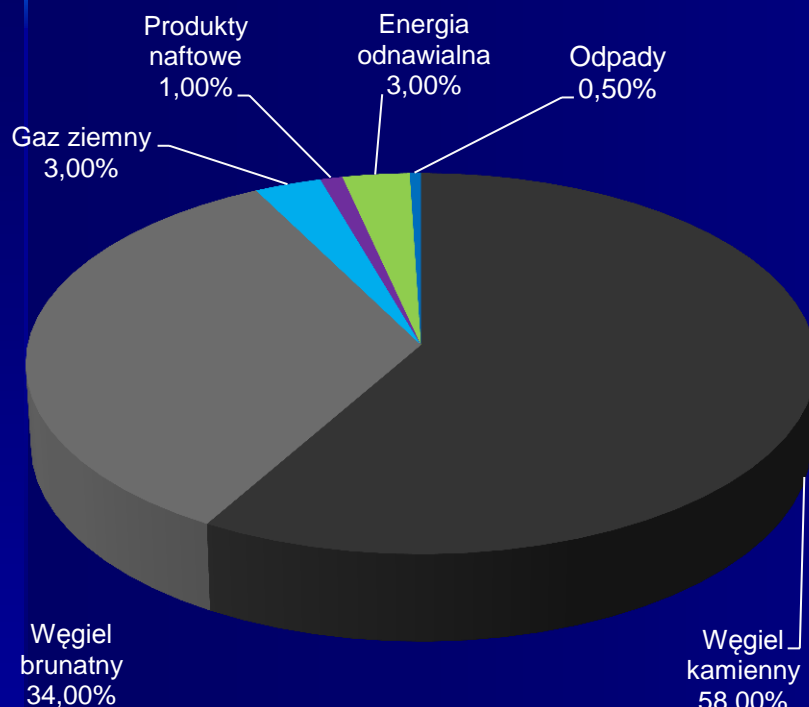
Polityka energetyczna Polski do 2030 r.

Produkcja energii elektrycznej netto w podziale na paliwa [TWh]

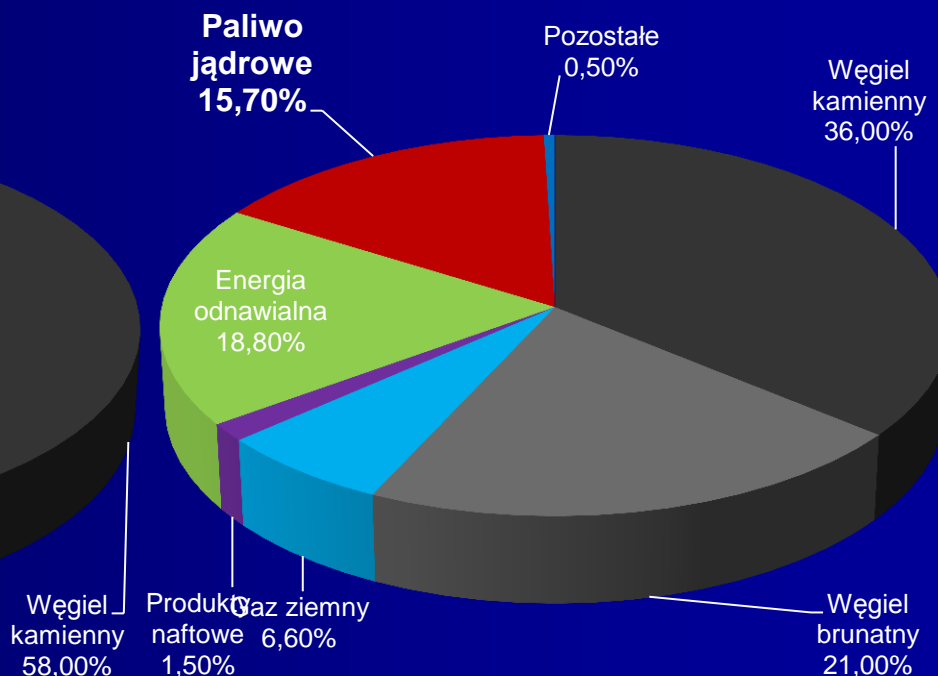
	2006	2010	2015	2020	2025	2030	Zmiana zapotrzebowania 2006-2030 [%]
Węgiel kamienny	86,1	68,2	62,9	62,7	58,4	71,8	-17%
Węgiel brunatny	49,9	44,7	51,1	40	48,4	42,3	-15%
Gaz ziemny	4,6	4,4	5	8,4	11,4	13,4	191%
Produkty naftowe	1,6	1,9	2,5	2,8	2,9	3	88%
Paliwo jądrowe	0	0	0	10,5	21,1	31,6	
Energia odnawialna	3,9	8	17	30,1	36,5	38	874%
Wodne pompowe	0,97	1	1	1	1	1	3%
Odpady	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	17%
RAZEM	147,7	128,7	140,1	156,1	180,3	201,8	37%
Udział energii z OZE [%]	2,7	6,2	12,2	19,3	20,2	18,8	596%

Polityka energetyczna Polski do 2030 r.

obecnie – 147,7 TWh

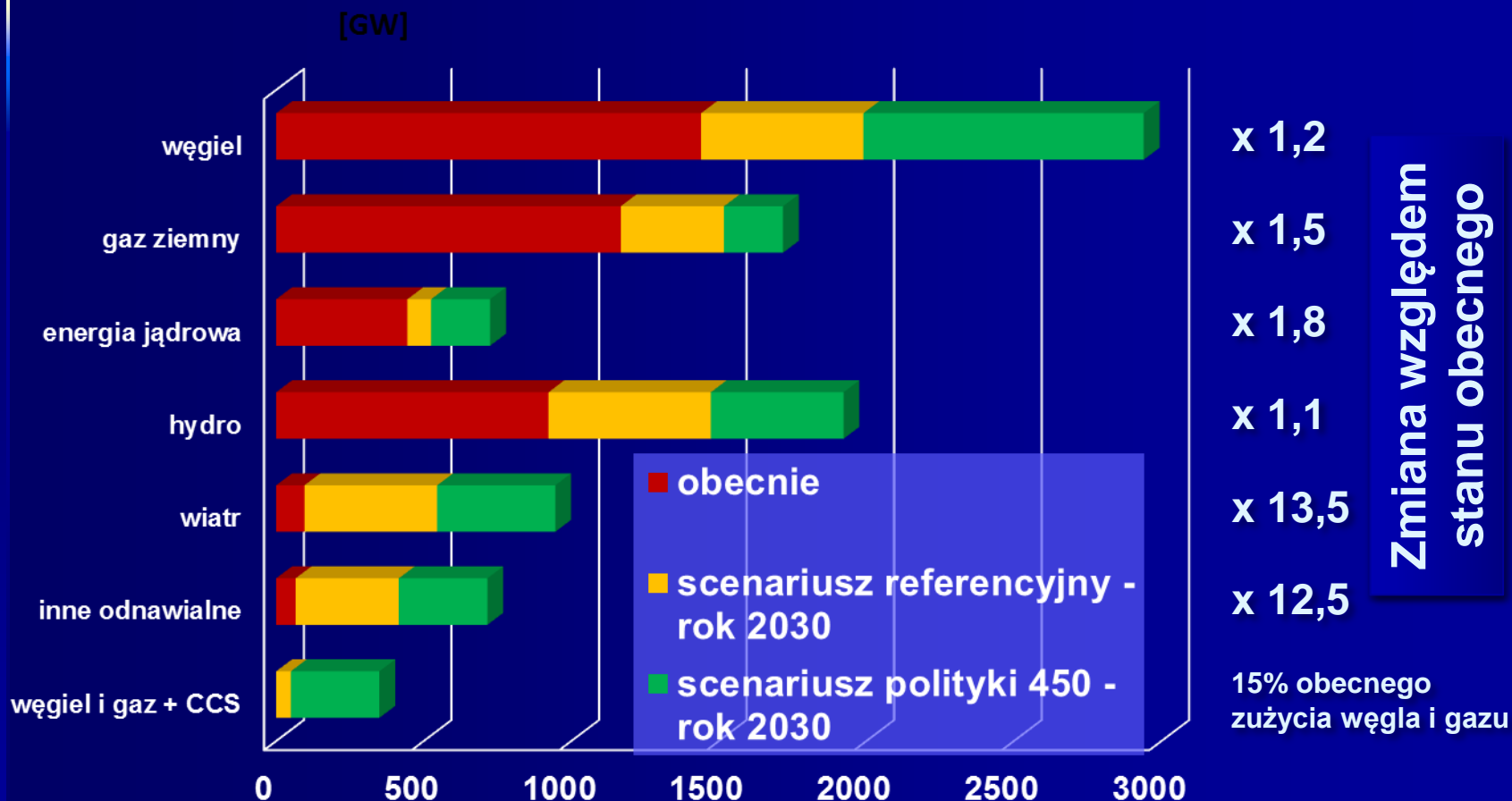
około roku 2030
– 201,8 TWh

**Produkcja energii elektrycznej netto
w podziale na paliwa [TWh]**

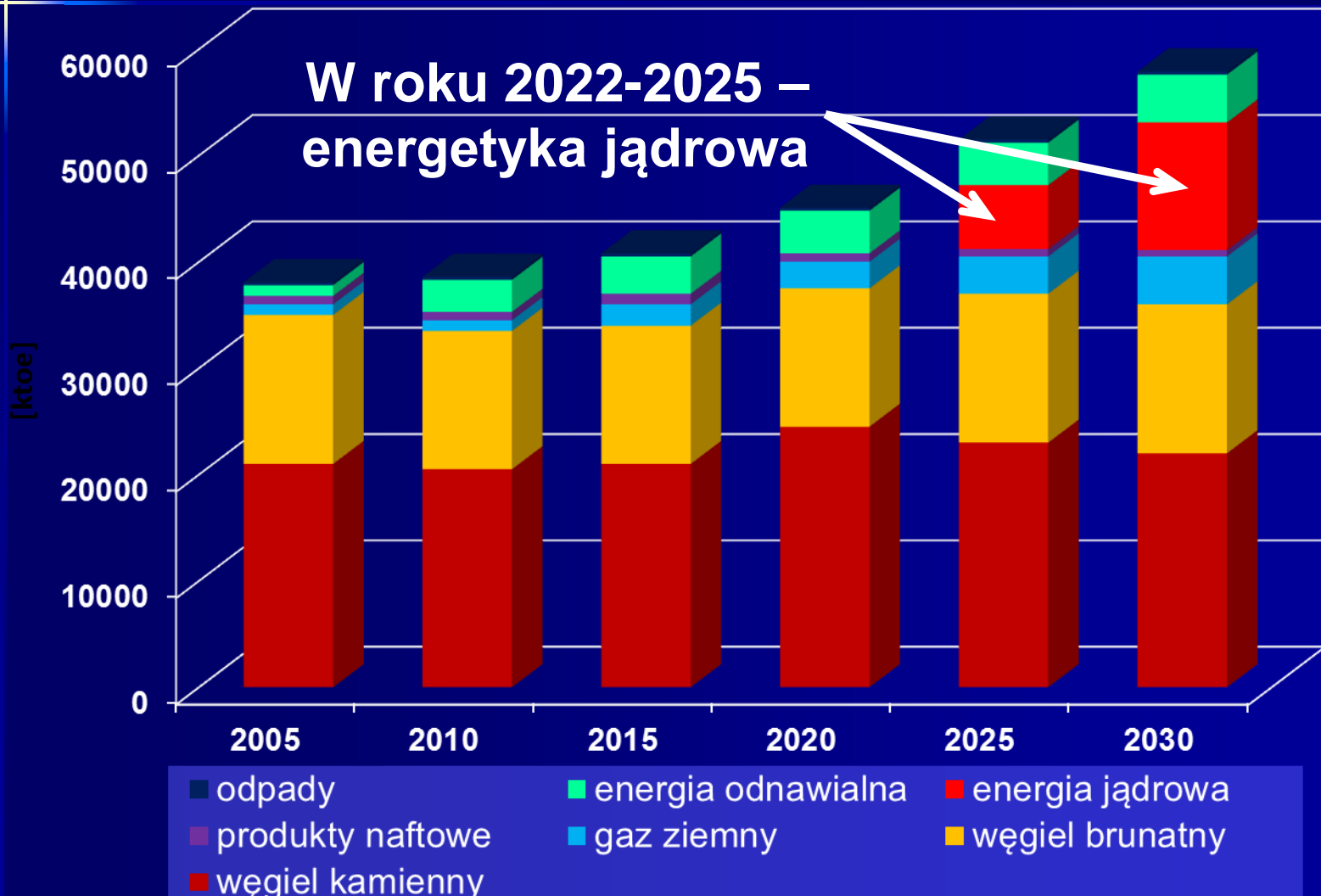
World Energy Outlook

Produkcja energii elektrycznej wg *World Energy Outlook 2008 i 2009*,
w zależności od rodzaju paliwa i przyjętego wariantu rozwoju

Według **scenariusza polityki 450**, kluczowe znaczenie będą miały źródła odnawialne, energetyka jądrowa i instalacje CCS.

Prognoza zużycia paliw do produkcji energii elektrycznej w Polsce

O konieczności magazynowania energii decydują takie elementy jak:

- **zmiennie w czasie zapotrzebowanie** na różne formy energii (różne ceny energii wynikające ze zmiennego w czasie zapotrzebowania),
- **okresowość jej dostarczania** ze źródeł niekonwencjonalnych,
- **różność form wytwarzania** i potrzeb u odbiorcy
- konieczność **efektywnego** jej przetwarzania i wykorzystania
- potrzeba **koncentracji zdolności do wykonania pracy** (np. w małej objętości lub w małej masie),
- brak **dostępności** do innych **źródeł energii**

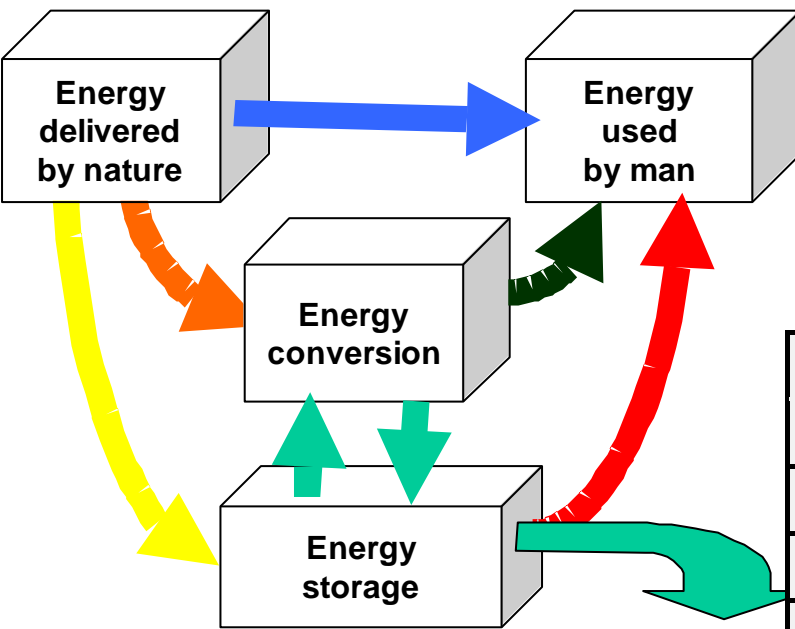

Podstawowe parametry dla zagadnień magazynowania (akumulacji) energii.

- Zasób energii możliwy do zmagazynowania w jednostce objętości lub masy.
- Pojemność układu magazynującego.
- Moc możliwa do uzyskania w czasie rozładowania i ładowania magazynu.
- Ilość cykli ładowania i rozładowania możliwa do zrealizowania (Jeżeli magazyn ma pracować cyklicznie).
- Czas ładowania i rozładowania.
- Sprawność cyklu określana jako stosunek ilości energii odbieranej z układu do ilości energii do niego doprowadzonej.
- Temperatura pracy.

Specjalność : Zrównoważona Energetyka

Energy storage possibilities	Energy density		Efficiency
	MJ/m ³	MJ/kg	%
flying wheels (steel,kevlar)	47÷200	0,05÷0,5	70÷85
compresses air	11÷40	0,2	65÷75
hydro-power	0,9	0,9·10 ⁻³	67÷75
battery (accumulators)	50÷600	0,2÷0,4	60÷80
fuel cells	do 1800	0,2	35÷55
specific heat			
sand $\Delta T=700K$	900	0,7	do 90
latent heat			
melted salt $\Delta T=250K$	900÷1200	0,2÷0,8	
liquid H ₂ production	9000	142	
metals hydrides	10000	0,3÷11	
photosynthesis	4 (W/m ²)		0,5÷5
super conductive systems	≈100		85

Gęstość energii zmagazynowanej

- kondensator elektryczny (klasyczny) 0,016 kJ/kg
- Wodór (proces spalania) $1,2 \cdot 10^5$ kJ/kg
- Deuter (reakcja fuzji) $9,5 \cdot 10^{10}$ kJ/kg

Czasy akumulacji (magazynowania energii)

w naturze 0,01 s ÷ miliardy lat

w układach budowanych przez człowieka 0,1 s ÷ kilkanaście lat [10^{-18} s - kilkadziesiąt lat]

Sprawność procesów konwersji energii

0,01 ÷ 0,05 (fotosynteza) ÷ 0,99 (duże alternatory (generatory) elektryczne)

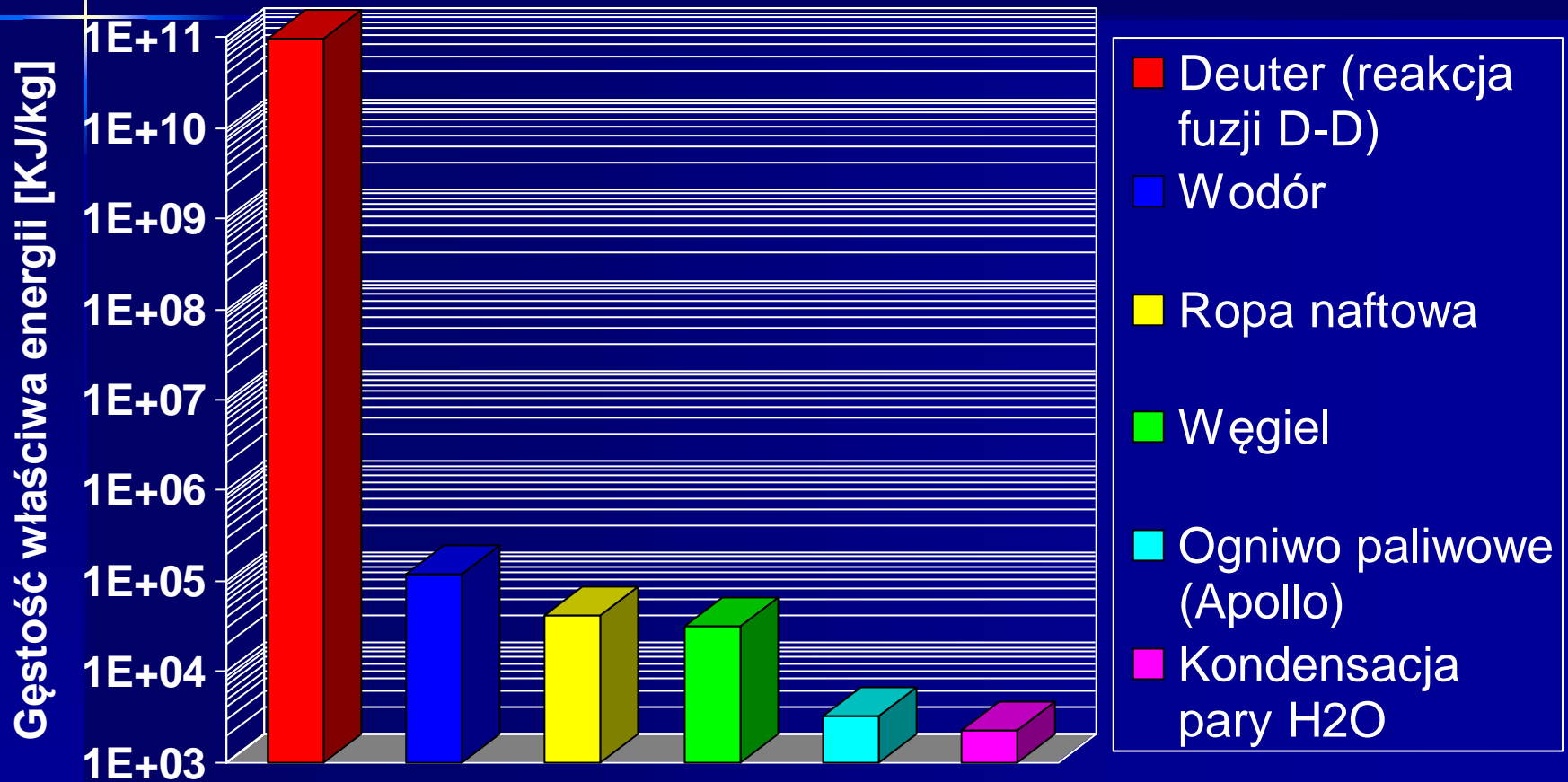
Zasób energii w układzie

200 J (bateria zegarka) ÷ 10^{14} J (bomba jądrowa)

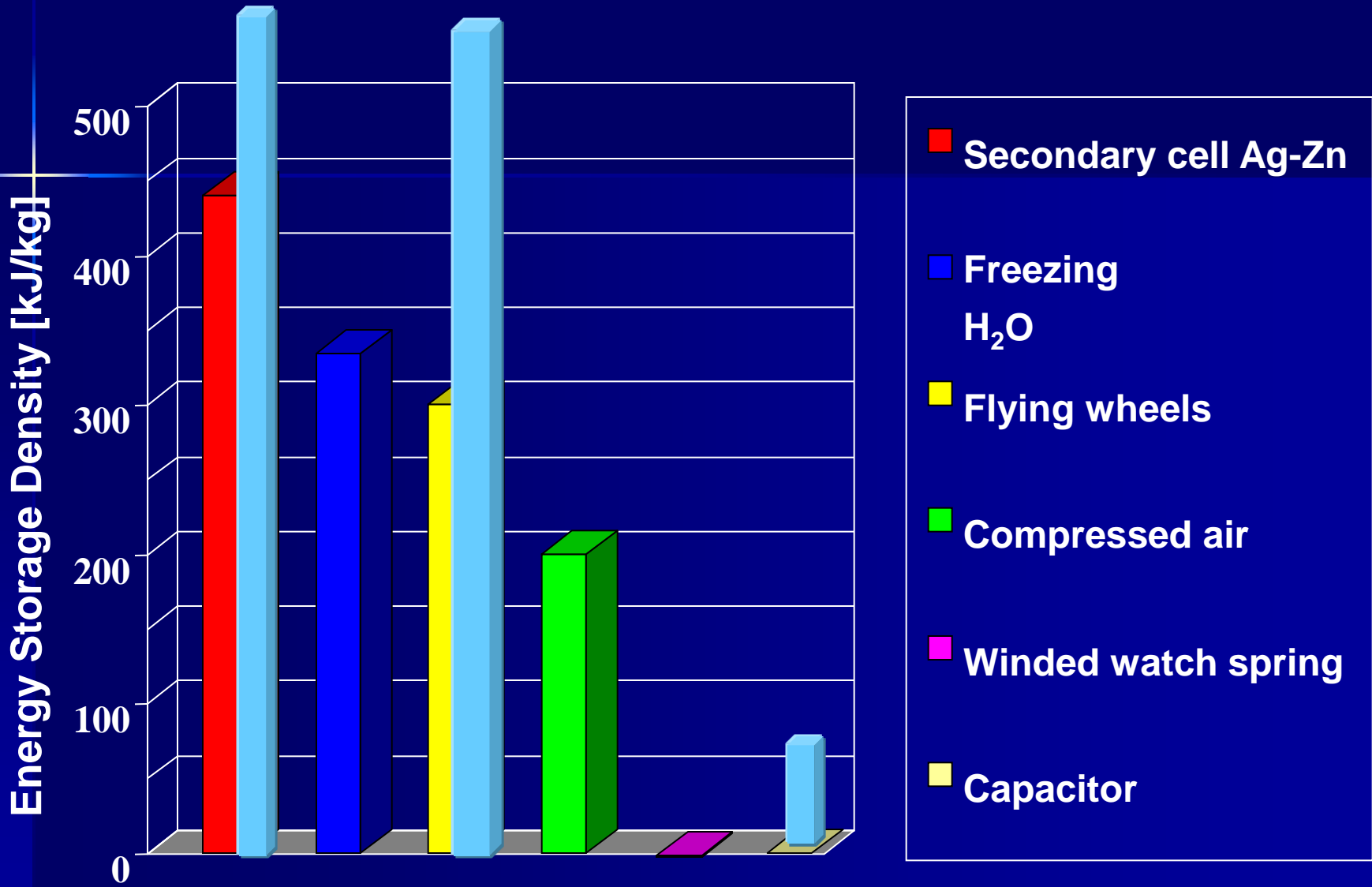
Moce w systemach i układach energetycznych

0,0004 (kalkulator) ÷ 10^{12} W (laser gigantyczny)

Gęstość właściwa energii zmagazynowanej w różnych materiałach i układach.

Energy Storage Density for Different Materials and Methods

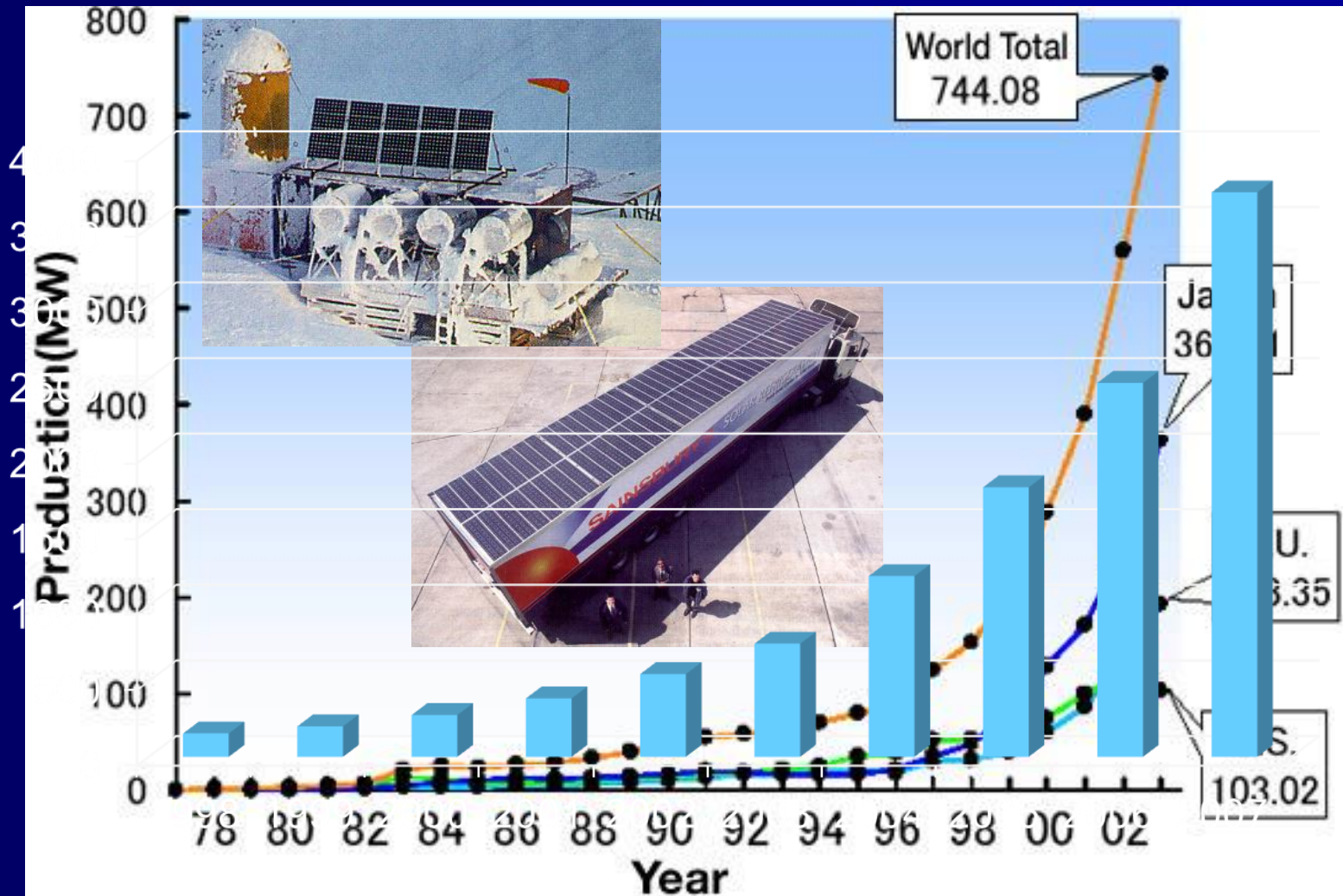
Nowe baterie II rodzaju do 4200kJ/kg, super koła zamachowe nawet do 3200 kJ/kg,
Spuperkondensatory 36- 50 kJ/kg

Nowe źródła energii

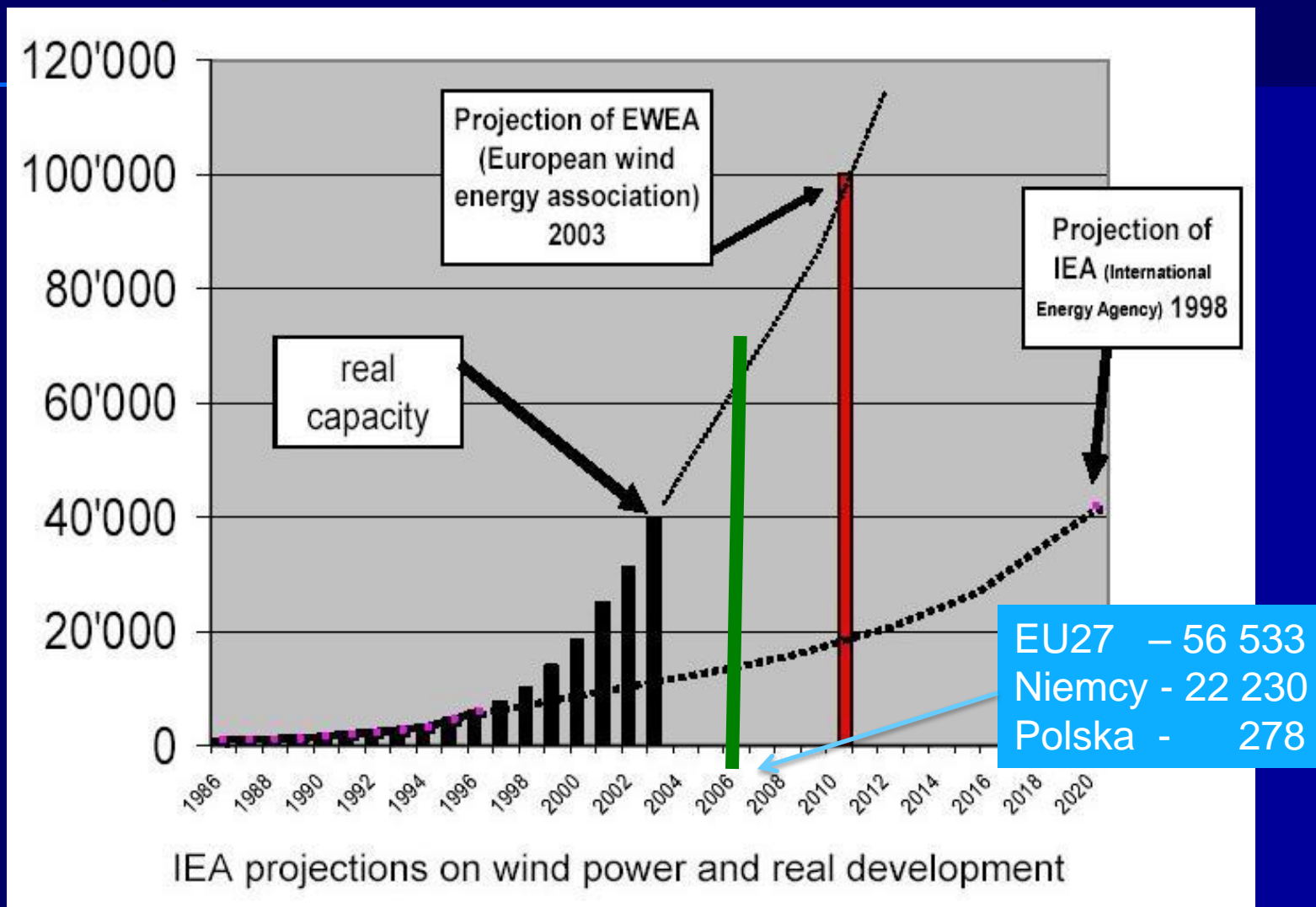
Odnawialne źródła energii – ich znaczenie musi wzrosnąć - taka jest polityka energetyczna UE. Większość z nich stwarza szansę na budowę energetyki rozproszonej, zdecentralizowanej o niewielkich szkodach ekologicznych. Wykorzystanie promieniowania słonecznego może stać się podstawą energetyki wodorowej. **Ogromnym wyzwaniem jest wykorzystanie energii grawitacji**

Systemy fotowoltaiczne - bezpośrednia konwersja energii słonecznej na energię elektryczną

Energetyka Wiatrowa moce zainstalowane i przewidywane na Świecie - MW

Nowe technologie energetyczne

- Produkcja i konwersja biomasy – nowe uprawy (modyfikowane genetycznie rośliny biopaliwa)
- Układy z paliwem wodorowym
- Systemy geotermalne – nisko entalpowe, Hot Dry Rock ??,
- Pompy ciepła o wysokiej efektywności ($COP \geq 4$)
- Fotoogniwa – struktury wielowarstwowe (42% - 90%)
- Ogniwa paliwowe w systemach energetycznych i transporcie,
- Siłownie wiatrowe – jednostki o mocy do 4MW każda ?
- Reaktory jądrowe powielające i reaktory III i IV generacji
- Gazyfikacja węgla – Polska HTGR
- Fuzja nuklearna – Tokamak lub ????? 2050?
- **Czyste technologie węglowe – parametry nadkrytyczne**

Podsumowanie

- Racjonalizacja zużycia energii
- Zwiększenie sprawności procesów konwersji energii
- Nowe technologie
- Nowe i odnawialne źródła energii – alternatywne paliwa

Ochrona środowiska np. wychwytywanie i akumulacja dwutlenku węgla

Bezpieczeństwo energetyczne

